

איגרת ראש ענף המשטר והמשמעת

טקס השבעת טירונים ברחבת הכותל המערבי - נוהל

כסלו התשע"ז-דצמבר 2016

מפקדים שלום,

א. כללי:

1. טקס ההשבעה לצה"ל הינו אחד הטקסים המשמעותיים המסמלים את המחויבות והנאמנות לשרת את צה"ל ומדינת ישראל.
2. חלק מיחידות צה"ל מקיימות טקסי השבעת טירונים ברחבת הכותל המערבי בירושלים.
3. בכל שנת עבודה מתקיימים כ-30 טקסי השבעה ברחבת הכותל המערבי ועוד כמות זהה של טקסים נוספים.
4. טקסי ההשבעה לעתים מפריעים לסדר הציבורי ואף עלולים לפגוע בציבור המתפללים.
5. מנהלת ה"קרן למורשת הכותל המערבי" מברכת את חיילי צה"ל ומעודדת קיום טקסי ההשבעה ברחבת הכותל המערבי בפרט וביקורים בירושלים בכלל. יחד עם זאת, לרב הכותל ולמנהלת ה"קרן למורשת הכותל המערבי" יש אחריות כוללת לציבור המבקרים והמתפללים, ובנוהל זה מבקשים סיוע צה"ל למימוש אחריותם זו.
6. הוראת קבע אכ"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל" מפרטת את שלבי הטקס (פרוט השלבים, דגשים והנחיות מפורטים בנספח א').
7. עיקרי הפערים אותם זיהינו בפעילות יחידות הצבא:

- א. הפרעה לסדר הציבורי ברחבת הכותל!!!
- ב. פריסה מוקדמת מידי של אמצעים ותשתיות לקיום הטקס הפוגעים בסדר השוטף ברחבת הכותל.
- ג. אי שמירת כבוד וקדושת המקום.
- ד. חוסר התייחסות למפגעי בטיחות בעת פריסת ציוד ואמצעים ברחבת הטקס.
- ה. הופעה ולבוש של חיילים ואזרחים הפוגעים ברגשות הציבור והמקום.
- ו. חסימת דרכי גישה לרחבת התפילה.
- ז. השמעת מוזיקה והקרנת סרטונים שלא לרוח המקום ובניגוד למתכונת הטקס.
- ח. שכירת חיילים ברחבת הכותל (מנוחה) באופן הפוגע בכבוד הציבור ובכלל.
- ט. התקנת ציוד שלא ע"פ תקנון הבטיחות המחייב.

- י. השארת ציוד אישי של החיילים ברחבת הכותל, דבר המפריע לתנועת הולכי הרגל ברחבה.
- יא. פריסה של מזון שלא במקום המיועד לכך.
- יב. נסיעת רכבים ומשאיות בתוך הרחבה ללא מכוון וללא נקיטת אמצעי בטיחות מחייבים.
- יג. חוסר תיאום והבהרה להורי החיילים ובני המשפחות בנוגע להסדרי החניה בקרבת הכותל.
- יד. אי הצבת סדרנים לשמירה על הסדר הציבורי במקום או סדרנים שאינם ממלאים את תפקידם.
- טו. הפעלת מערכת ההגברה בעוצמה המפריעה לתפילות ברחבת הכותל. לעיתים הפעלת מערכת ההגברה מתחילה שעות רבות טרם האירוע, ללא התחשבות בציבור המתפללים.
- טז. פריקה והעמסת ציוד ללא פיקוח מפקדים ותוך סיכון ציבור העוברים ברחבה.

ב. מטרה:

הגדרת נוהל מחייב לכלל יחידות צה"ל לקיום טקסי השבעת טירונים ברחבות הכותל המערבי כך, שמחד גיסא, נאפשר את קיום הטקסים בחשיבותם הערכית והמסורתית ומאידך גיסא, לא נפגע בסדרי תנועת הולכי הרגל והתפילות ברחבת הכותל וברגשות ציבור המתפללים.

ג. שיטה:

1. קיום טקס השבעה ברחבת הכותל המערבי יתאפשר אך ורק, לאחר תיאום מועד האירוע עם "הקרן למורשת הכותל המערבי" ולאחר שנמצא תאריך המאפשר קיום הטקס.

טלפון: 02-6273111/2 פקס: 02-6273114

2. לאחר קביעת התאריך תתקיים פגישת תיאום פרטנית עם "הקרן למורשת הכותל המערבי", סיוור מנהלות ואישור תוכניות עם משטרת ישראל (ייתכן ומשטרת ישראל תקבע כי בשל אירועים בטחונים, מודיעין וכ"ו לא יתאפשר לקיים את האירוע במועד המבוקש).

3. התייצבות ברחבת הכותל ופריסת ציוד:

- א. התייצבות בקיץ (חודשים מאי עד אוקטובר) תיעשה **לא לפני** השעה 16:00.
- ב. התייצבות בחורף (חודשים נובמבר עד אפריל) תיעשה **לא לפני** השעה 15:00.
- ג. רק לאחר שעה הזו תותר כניסת רכבים ופריסת ציוד מנהלי/לוגיסטי ברחבת הכותל המערבי.

4. פריסת ציוד ואמצעים :

תבוצע לאחר גידור וחבלול רחבות הטקס, וכן השארת שבילי וגישה ומעבר חופשי לקהל הרחב ברחבת התפילה (נשים גברים). לא תבוצע פריקת ציוד לפני נקיטת אמצעי הבטיחות המחייבים.

5. חזרה גנראלית :

תתקיים כשעתיים לפני הטקס. יש לשים לב לעוצמת מערכת ההגברה, כך שלא תפגע בהסדרי התפילה.

6. פריסת מערכת ההגברה והקרנה :

- א. תבוצע בצורה כזו שלא "תציב מכשול" בפני עוברים ברחבת הכותל. בנוסף, יש לשים לב להגנה על כבלי חשמל במזג אוויר גשום ושימת דגש לנושא הבטיחות.
- ב. **ללא השמעת מוסיקת רקע** לפני טקס ההשבעה ובשעת ההתכנסות ברחבת הכותל.
- ג. בכל מקרה, עוצמת ההגברה תהא כזו שלא תפריע לציבור המתפללים. במיוחד נכון הדבר לשעת החזרה הגנראלית.
- ד. לא תאושר פריסת מערכת הגברה ללא הצגת אישור מהנדס חשמל של חברת ההגברה וההקרנה.

7. סדרנות והכוונה :

- א. הגדרת כוח הכוונה וסדרנות לשמירה על הסדר הציבורי ומעבר חופשי לרחבת התפילה.
- ב. כוח הסדרנות יתויג ויסומן כך שניתן יהיה לזהות החיילים המופקדים על הסדר וההכוונה במקום.
- ג. הסדרנים יבצעו את תפקידם בהתאם להנחיות המקום בדגש על שמירת הבטיחות של באי הטקס.
- ד. הצבת חיילים לשרוול מהדרין ברחבה העליונה ובכניסה לעזרת גברים והצבת חיילות לעזרת נשים.

8. אמצעי הקרנה ומסכים :

- א. ניתן להתקין מסכים ואמצעי הקרנה ברחבה לצורך צילום הטקס ב"מעגל סגור" בלבד.
- ב. לא יוקרנו ע"ג מסכים אלו סרטים או "קליפים" המיועדים "להנעים" את שעת התכנסות הקהל.

9. התקנת שלטים, דגלים ותפאורה :

תבוצע לאחר שאושר הדבר בסיור המנהלתי עם נציגי "הקרן למורשת הכותל המערבי" ולאחר נקיטת אמצעי בטיחות מחייבים.

10. פריסת מזון ואיסוף אשפה :

א. ארוחת ערב בלבד תוגש ברחוב הגיא (במנהרה), מומלץ על מזון בתצורת כריכים, מנה אישית, וכו'.

ב. הגדרת כוח מנהלתי לסריקה ואיסוף אשפה לאחר ארוחת הערב ובסיום הטקס.

11. אחסון תיקי חיילים וציוד :

ייעשה אך ורק במקום ייעודי שיוקצה ע"י "הקרן למורשת הכותל". לא תתאפשר השארת ציוד חיילים ברחבת הכותל.

12. נוהג, הופעה ולבוש :

א. חיילי צה"ל יופיעו בגדי אי נקיים ומסודרים, חולצת שרוול ארוך וכומתות לראשיהם במהלך הטקס.

ב. הכוח המנהלתי לא יורשה לנוע בחצאי מדים/אזרחי (חולצת טריקו).

ג. יש לוודא התנהגות הולמת של החיילים והחיילות המשתתפים בטקס וכלל הפקודות וההנחיות תקפות גם כאן (הופעה ולבוש, השילוב הראוי וכו').

ד. יש לתדרך מראש את באי הטקס באשר להגעה עם לבוש צנוע ומכובד כיאה למקום.

13. חניית רכבים :

א. מומלץ לתדרך הורי החיילים באשר לאפשרויות החנייה בירושלים ולאספם בהסעה מרוכזת. בכל מקרה, יש להבהיר ע"ג ההזמנות כי **לא תותר חנייה באזור רחבת הכותל**.

ב. כניסת רכבים צבאיים לרחבת הכותל תיעשה לאחר תיאום עם משטרת ישראל בישיבת התיאום ואישור התוכניות.

14. מהלך הטקס :

א. הטקס יבוצע ע"פ האמור בהק"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל".

ב. היחידה המבצעת את הטקס תוצב ברחבה המיועדת לכך **ללא הפרדה** בין חיילים לחיילות בהתאם למסגרת האורגנית ולסידור עפ"י כללי הטקס.

ג. כל חריגה מכך באישור ענף משטר ומשמעת בלבד.

15. אבטחה ורפואה :

הקצאת כוח אדם לאבטחת האירוע ובהתאם להגדרת משטרת ישראל. בכל מקרה, בתוכנית האבטחה יינתן מענה לפינוי המשתתפים בשעת חירום ומענה רפואי במידת הצורך.

16. מפקד האירוע:

הגדרת מפקד אירוע (קצין בדרגת רס"ן ומעלה), אשר ייקח חלק בסיור המנהלתי ובאישור התוכניות במשטרת ישראל. מפקד האירוע יהיה אחראי לעמידה בכל האמור בנוהל זה.

17. עמדת מכירת תמונות להורי החיילים:

תוגדר בסיור המנהלות ובכל מקרה תוצב העמדה בסמוך לכניסה ולא בתוך רחבת הכותל.

18. הפרת הנוהל:

יחידה שלא תעמוד בכללים האמורים לעיל, תזומן לתחקיר במטה הכללי/ענף משטר ומשמעת ותיבחן האפשרות העתידית לקיים טקסי השבעה ברחבת הכותל המערבי. יחד עם זאת אין סיבה שלא נצליח לפעול ע"פ נוהל זה.

19. לסיכום:

צה"ל הינו אורח ברחבת הכותל וראוי שהתנהגות והופעת המפקדים והחיילים תהיה בהתאם לנוהל, לפקודות ולמקום בו מתקיים האירוע. "מנהלת הקרן למורשת הכותל המערבי" ורב הכותל יעשו ככל שניתן על-מנת לסייע ליחידות הצבא לקיים את טקס ההשבעה בכותל המערבי, כולל הזמנת חיילי צה"ל לסיור במנהרות הכותל ללא תשלום.

אני עומד לרשותכם בכל שאלה או פנייה בנושא.

הופעתך
בברכה, קובעת את
תדמיתך

סא"ל אורן אברהם
רע"ן המשטר והמשמעת

מטכ"ל: 0302-0126

אזרחי: 03-5690126

נספח א: פרוט השלבים, דגשים והנחיות טקס השבעת טירונים

1. ההנחיות בנספח זה מבוססות על הוראת קבע אכ"א 33-13-04 "נוהג וטקס בצה"ל". במידה וישנה סתירה האמור בפקודות גובר על איגרת זו.
2. השבעת הטירון היא הפעולה הראשונה שבאמצעותה מקבל החייל הצעיר על עצמו עול משמעתו של צה"ל והמדינה. טקס זה חייב להשאיר רושם עמוק על החייל הצעיר וצריך לבטא את הרצינות של הרגע שבו הוא מתחייב להקדיש את כל כוחותיו ואף להקריב את חייו להגנת המולדת ולחירות ישראל, בשעת הצורך.
3. טקס זה לא בא במקום חתימותיו החוקיות על מסמכי החיול, כולל השבועה בכתב, אלא נוסף לאלה וכולל את הרגע החגיגי, בו מוכיחים לחייל כי המדינה נותנת בו את אמונה ומוסרת לידיו נשק להגנתה.
4. מטרת הטקס לקיים השבעת הטירון, כפי שנקבע בפקודות צבא ההגנה לישראל, תש"ח - 1948, במסגרת יחידת האימון ובמעמד מפקדיו.
5. פירוט שלבי הטקס:
 - א. כשעה לפני תחילת הטקס ייערך מפגש הורים עם הטירונים (אם הוזמנו הורים).
 - ב. הטקס ייפתח עם עליית הכוחות והנגד היחידתי לרחבת הטקס.
 - ג. מסירת המסדר למפקד הטקס.
 - ד. הנפת דגל המדינה (תרועת הנפת הדגל בהתאם לסעיף 8).
 - ה. עליית האישיות המרכזית, מלווה במפקד היחידה והרב החילי.
 - ו. הדלקת נר זיכרון: מפקד הטקס יעביר את הכוחות למצב "דום", קהל המוזמנים מתבקש לעמוד במקומו עם הדלקת נר הזיכרון תינתן פקודת "קצינים ונגדים הצדע" ותושמע תרועת אבל בהתאם לסעיף 8.
 - ז. "יזכור" - מפקד הטקס יעביר את הכוחות למצב "דום".
 - ח. הקראת פרק מהתנ"ך ודברי הרב היחידתי (פרק א' בספר יהושע).
 - ט. דבר הרב החילי.
 - י. הקראת נוסח השבועה על ידי המפקד (ראה מסגרת למטה).

יא. הקראת שמות הטירונים בסדר הא"ב על ידי מי שיתמנה לכך : כל טירון עונה אחרי קריאת שמו "אני נשבע!" או "אני מצהיר(ה)!".

יב. חלוקת נשק ותני"ך לטירונים (בעת החלוקה ניתן להשמיע מנגינת רקע מתאימה בהתאם לסעיף 8).

יג. דבר מפקד היחידה/האישיות המרכזית.

יד. שירת ההמנון הלאומי - התקווה (תושמע מנגינה מוקלטת בהתאם לסעיף 8).

טו. שחרור האישיות המרכזית ומלוויה.

טז. הורדת הכוחות מרחבת הטקס.

הערה: ניתן לשלב קטעי קריאה בין דברי המפקדים.

נוסח השבועה

במעמד זה הנכם נשבעים אמונים לצבא ההגנה לישראל, וזו השבועה:
"הנני נשבע/ת ומתחייב/ת בהן צדקי לשמור אמונים למדינת ישראל,
לחוקיה ושלטונותיה המוסמכים,

לקבל על עצמי ללא תנאי וללא סייג עול משמעתו של צבא ההגנה לישראל, לציית לכל הפקודות וההוראות הניתנות על-ידי המפקדים המוסמכים ולהקדיש את כל כוחותיי ואף להקריב את חיי להגנת המולדת ולחירות ישראל".

6. חל איסור מוחלט על שינוי טקסט השבועה מהקבוע בפקודה.

7. חלוקת נשק אישי:

א. עם סיום ההשבעה, ייאמרו על ידי מפקד היחידה דברי הסבר קצרים על אודות הנשק האישי.

ב. לאחר מכן יקראו סמלי המחלקות את שמות הטירונים לפי סדר עמידתם: החיילים יתייצבו לפני מפקד מחלקתם ליד כנות הנשק של מחלקתם ויקבלו את הרובה.

8. השמעת התרועות, מנגינות רקע ומנגינת התקווה (ללא שירה) תושמע ע"י חוליית תזמורת צה"ל ומתוך הדיסק הרשמי של תזמורת צה"ל. כלל הקטעים שיושמעו יהיו ללא שירה. אין לשלב להקות/הרכבים מוסיקליים הכוללים שירה במהלך טקס השבעה ברחבת הכותל.